תורת הר שמואל

ברכות רבות
להרב ש. כהן היו
על החזקת העלון השבועי
ברכה הצלחה ונחת!

שואלין ודורשין הרב דוד שרעבי

שובבי"ם ת"ת

ראשי תיבות של שמונה פרשיות שבהם נוהגים לצום שני וחמישי, ולהתחזק עוד בלימוד התורה, סגולת ותועלת ימים אלו לחזרה בתשובה ותיקון לעבירות היא רבה.

מה כל כך מיוחד בפרשיות אלו?! לפניכם אשתדל להביא ביאור מעמיק על זמן פרשיות שובבי"ם ת"ת.

לפני כ-60 שנה הרוסים שיגרו לחלל את הלוויין הראשון, קראו ללוויין הזה **"ספוטניק 1"**, לפני כמה שנים הייתי בארה"ב ועלה לדרוש באחד מהישיבות החשובות שם אחד מגדולי הדור שבארה"ב, דיבר הרב בעניין הטכנולוגיה, למה בחור צריך להסתובב עם טלפון נייד כל היום, וזכורני שהוא צעק בקול גדול **"למה בחור ישיבה צריך להסתובב עם טלפון נייד, מה, וכי הוא צריך להיות ספוטניק"!!**

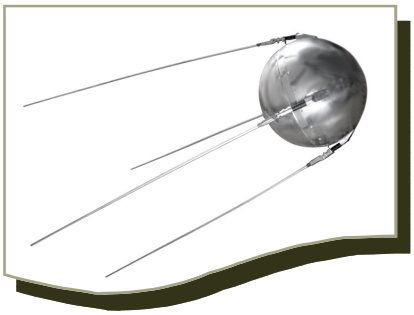

אני בטוח שחלק מהבחורים לא ידעו מה זה ספוטניק, והרב ידע להביא דוגמא רק מה"ספוטניק" שזה היה דבר גדול שקרה בימיו, אבל הצעירים לא כולם הכירו את הרושם שהותיר הספוטניק על אותו דור, בכל זאת כשהוסבר להם מה היה בעבר, מה זה ספוטניק, הם הבינו היטב את כוונת הרב, בחור ישיבה לא צריך להסתובב ולשמש כלוויין תקשורת!

כשאדם רוצה להביא דוגמא לניסיונות בעבודת ה', לקשיים, לדעות כוזבות שצריך להיזהר מהם, הוא מביא דוגמאות מהעבר, בימי החפץ חיים לא היו טלפונים ניידים וקבוצות דיון של טקסט, אך מי שרוצה לדבר על הפגעים של לשון הרע רכילות וליצנות שיכולים להיווצר מטכנולוגיה זו, בוודאי יצטט את דברי החפץ חיים בענין עיתונים, פשקוילים, מודעות רחוב, שיש בכל זה לשון הרע רכילות וליצנות, מרחיק את השכינה וכו', הנה שוב, אפילו שאופן הביצוע הוא אחר בכל דור, אבל הנסיונות והפגעים הם דומים, ואפשר להביא תמיד דוגמאות מדורות קודמים.

לבן ביקש לעקור את הכל, עמלק רוצה להשמיד, היוונים רוצים ליוון את עם ישראל, פורים חנוכה פסח, כל דברים אלה הם גם היום ממש כמו שהיה אז, ואנו מדמים דבר לדבר ומבינים איזה ניסיון היום שייך לאיזה ניסיון של העבר.

שובבי"ם ת"ת

לפעמים בא ניסיון לכל הדור, ואנשים חושבים שהגיע ניסיון חדש שלא יודעים איך להתמודד איתו, מה נעשה?! זה חדש! איך נתמודד עם חדש?! על זה אומר שלמה המלך שאין שום ניסיון שהוא חדש! כל הניסיונות כבר היו, צריך רק להתבונן היכן היה ניסיון זה בעבר, ומדברי חז"ל ללמוד היטב כיצד ואיך להתגבר עליו!

זה מה ששלמה המלך אומר בקהלת (א' י'), **יש דבר שיאמר ראה זה חדש הוא כבר היה לעלמים אשר היה מלפננו**, והביאור של דברי שלמה המלך הם שבכל דעה של עבודה זרה או של תאווה וכן ניסיונות בלבול של הדור, הכל כבר היה לעולמים אשר לפנינו, זה כבר היה! זה לא חדש! הניסיונות והבלבול של דור ההשכלה, וכן הניסיונות והבלבול שבימינו, הכל כבר היה "לעולמים" הכל היה כבר בעבר ואינו חדש, ומי שאינו עמל בתורה אינו יודע להתבונן בזה - שהכל כבר היה ומה לו להיבהל! שהרי סם הרפואה, התרופה, ודרך ההתמודדות וההתנגדות כבר יש לו! וכבר ערוך ומסודר לו ממה שכבר היה קודם, ורק מי שעמל בתורה, קובע זמן ללימוד כל יום, הוא יש לו בינה ולא נבהל! ולכן הוא עומד בניסיון.

אמנם בפסוק כתוב ש"כל" הדברים כבר היו לעולמים, שכל הניסיונות אין בהם חדש כי כבר היו בעבר, ויש להתבונן ולהכיר את סופם של הרשעים ובעלי העבירה בכל ההיסטוריה ומזה ללמוד, וכיון שכתב שלמה המלך שכבר היו לעולמים, זאת אומרת לא רק בזמן שלמה המלך שאמר זאת והתבונן אל העבר לראות שכל הניסיונות כבר היו, אלא "לעולמים", שגם דור המבול כבר היה את כל הניסיונות לפניהם ויכלו להתבונן וללמוד מהעבר, וכן דור הפלגה, ומה שצריך ביאור: הרי לא קדמו להם כל מיני הניסיונות כי סך הכל העולם לא היה קיים הרבה זמן עד ימיהם, ואולי היה באמת דבר חדש בלי שידעו כיצד לעמוד בניסיון וכיצד להתמודד איתו כי חדש הוא?! ובימינו, שקדמו הניסיונות של האבות הקדושים, ושל השבטים, ושל דור המדבר, וימי השופטים, ובית ראשון, וגלות בבל, ובית שני שרב בו הלימוד על כל הבלבולים והדעות והניסיונות שהיו אז, ואורך הגלות שבכל דור ודור עד ימינו, בזה אפשר לומר שאין חדש, כי יש להתבונן בכל העבר ולדעת שכבר היו ניסיונות דומים בעבר, וגם על זמן שלמה המלך אפשר שיאמר על דורות שלפניו שכבר היו בעבר את כל הניסיונות, אבל דורות כדור המבול, והפלגה, וסדום, איך היו כל הניסיונות לפניהם, והרי העולם היה קיים רק זמן מועט, ודברים מעטים היו כמיעוט הזמן, אם כן כיצד כתב שלמה המלך שכבר היה לעולמים היינו שכל הניסיונות כבר היו מתחילה?

ונראה שכל הניסיונות כולם כבר היו כלולים בחטא אדם הראשון, והוא גודל החורבן שהשכיל וראה אדם הראשון במעשיו (ועיין שער הפסוקים

תחילת פרשת שמות), לקין היה ניסיון אמנם יכול היה לראות את ניסיונו בהריגת הבל אחיו כבר מחטא אדם הראשון, גם זה היה כלול בחטא אדם הראשון והוא היה ברור כדבר ישן ומפורש למי שהיה מתבונן, וכן כל הדורות שאחרי זה, בכל דור ודור ניסיונו כבר היה לפניו, כבר היה כלול בחטא אדם הראשון, ורק נפרט לפרטים בכל דור ודור עד שבימי שלמה ואולי גם לפני שלמה המלך היו גם הפרטים כבר מפורשים והווים בעולם, ובוודאי שבימינו הכל ברור לעמלי תורה וגדולי הדור אשר כל הניסיונות ברורים לפניהם בידיעה כי גם הפרטי פרטים כבר פורשו, ועל כן כבר היה "לעולמים", ולא יכיל הכתב והגיליון כאן את ריבוי הדברים שיש בימינו שכבר מפורש ניסיונם במעשה העבירה, ובלבולי השיטות, והדעות, בדברי הנביא, וספרי הראשונים והאחרונים, אך מעין דוגמא מועטת ואף שיש כמוהו הרבה אין קץ אביא מדברי הב"ח בתחילת הלכות מילה (סימן ר"ס) שרואים שגם בזמן ה"טור" וגם בזמן הב"ח היו הרבה נכשלים בבנות עכו"ם וגם בפנויה נדה, שנתקשה הב"ח מאיזה טעם האריך הטור בגודל מצוות מילה וזה לשון הב"ח: ויש לתת לב לאיזה צורך האריך רבינו בדרוש זה (למה הטור האריך להסביר את גודל מעלת המילה, הרי זה ספר הלכה ולא ספר מוסר), כנראה שהיו מתרשלין בזמנו במצוה זו (במצוות מילה), וזה לא שמענו מאבותינו ומזקנינו כי הלא אין הדור שהיה שרוי רבינו בתוכו כל כך רחוק מדורינו זה ואילו היה דבר זה בדורו היה נשמע גם לנו (אומר הב"ח שלא נראה לומר שהיו מזלזלים במצוות מילה ולכן הטור כתב את גודל מעלת מצוות מילה, כי אם היו מזלזלים בוודאי שבדור של הב"ח היו שומעים וזוכרים את זה, כי הטור לא היה זמן רב מאוד לפני הב"ח, וזה לא שמעו אף פעם שזלזלו במצוות מילה), ולכן אומר הב"ח: אבל נראה בקושטא שגם בדורו היו רבים נכשלים בעוון זה כמו שנמצא בדורינו שאין נזהרין בקיום מצות מילה כמאמרה, והוא כי עיקר המצווה להיות עליו אות ברית קודש מאותיות שמו הקדוש יתברך לשמור את כל גופו מכל טומאת עריות, והנה הרבה נכשלו בעוון זה לטמאות אות ברית קודש בעריות, ובייחוד בבנות הערלים ומולידין בנים לעבודה זרה, וגם רבים באים אל נשים פנויות בנדתן ונעשה להם כהיתר כיון שהיא ישראלית פנויה, ועל כן האריך רבינו בדרוש המילה וכו' ע"כ דברי הב"ח, ורואים שגם בימיהם ואפילו בימיו של הטור היו הרבה נכשלים, בעריות, בגויות, ובפנויות, ומה שסובר אדם שלא היה דור רע וקשה ובעייתי כמו הדור היום שבו אנו נמצאים, הרי זה טעות! כי אמר שלמה המלך - **יש דבר שיאמר ראה זה חדש הוא כבר היה לעלמים אשר היה מלפננו**, ועל כן בבלבול הרשעים שבכל דור, או בלבול המערבבים, ידע אדם שמה שבדורו כבר היה, ויתבונן לראות מעשי הראשונים ובכך יהיה לו חיזוק להישמר ולהידבק לדרך ה' הברורה.

למדנו מזה דבר גדול, כל העבירות והשיטות כולם היו בשרשם בחטא אדם הראשון, כדי לבאר דבר זה צריך הרבה דיו והרבה נייר ולא כאן המקום, אך הכל היה כלול בחטא אדם הראשון ואפשר גם להתבונן וללמוד לגבי כל ניסיון ובלבול במשך הדורות, אפשר ללמוד מחטא אדם הראשון שלא כדאי לחטוא.

בשער רוח הקודש כותב מהרח"ו: "שיש מנהג קדום בכל ישראל להתענות ארבעים יום רצופים, שיש מן היום הראשון של פרשת שמות עד פרשת תרומה וקצת מן תצווה ונתנו בהם סימן שובו בנים שובבים..." גם בארצות אשכנז מנהג זה היה מקובל, כפי שכותב רבי משה מפרעמיסלא, תלמיד המהרש"ל בספרו מטה משה, בשם המהר"ש - רבו של המהרי"ל שהיה מגדולי מסדרי מנהג אשכנז ועוד מקורות. ולמה דווקא בפרשיות אלה? השל"ה הקדוש נותן סיבות אך אעתיק כאן מכתבי האר"י (מהרח"ו) בשער הפסוקים תחילת פרשת שמות: ענין גלות מצרים, צריכים אנו לבארו במקום הזה, ובו יתבארו פסוקים רבים מפוזרים מזה ומזה. כבר נתבאר בפרשת ראה, במצות זכירת יציאת מצרים, סיבת הגלות שגלו ישראל בין האומות מה עניינם. ואמרנו, כי אדם הראשון היה כולל כל הנשמות, והיה כולל כל העולמות. וכשחטא, נפלו ממנו כל הנשמות ההם לתוך הקליפות, הנחלקות לשבעים אומות, וצריכים ישראל לגלות שם בכל אומה ואומה, ללקט שושני הנשמות הקדושות, שנתפזרו תוך הקוצים ההם. וכמ"ש חז"ל במ"ר, למה גלו ישראל בין האומות, כדי שיתוספו עליהם גרים וכו', והבן זה היטב... וממשיך שם ומסביר באורך מה הקשר בין גלות מצרים לחטא אדם הראשון, בקיצור, כל החטאים שרשם הם בחטא אדם הראשון ויש בזה דברים ששייכים לענייני צניעות, <u>ובגלות מצרים מוסבר על פי הסוד ששם היה חלק מהתיקון של חטא אדם הראשון</u>, ולכן דווקא בפרשיות אלה - שובבי"ם ת"ת, יש עניין גדול וסגולה גדולה לתקן ולחזור בתשובה מכל הדברים שבעיקר קשורים לצניעות.

תיקון
שובבים
זכרים ונעקרים דבר יום כיומו בלילה עם המתנדבים • כנום
וכבי ורוח נבראים • מקבילים ומעבירים • לעת מנחת ערב
בבית הבכבת מקרים מקבילים • לקול הנו"ד נמצא בלילה
הנם מה הטהורה מלת מסבים דאתיא תנך תוך פום הפלהים
המורים מעמים לילך בדרך טובים • הוא אלופנו ונטרת
דאמנו הרב הבולל ומקובל הטאמן מגאון כמוה"ר **משה**
זכות זצל הוא עבמו ויכוננו לזכות את
הרבים ועתה בתחדקו בו ממני הנעיר **שמואל**
דוד בכב"ר **יחיאל** אמונלונגי זל • תוספות על פסקי הרא"ש
יפנויים • מונגלים וערבים • בעזרת דוכב עדנו ס • ואמריו
קול יפרי לב בהתרת נדרים • ובכוונות ואדרים • לתעצות
בערב רשם מבנם לו בערב יום הכפורים • ונעוד בם מלבים
מסירת מודעת נגד נדר ורוקות מרוריים כאבר בין הקורא
תקוזכם מיתרים :
נלבם פה **ויניציאה** בבפום בבנאלין
שנת
ה נאוו על ההרים
NELLA STAMPARIA BR
Con Licenzia Di

ולסיום, כמה צריכים להודות לקב"ה על שנתן לנו את יום הכיפורים כדי לכפר על עוונותינו, וכשעובר יום הכיפורים עדיין יש הארכה מסוימת עד הושענא רבה, ואחרי זה יש לנו את שמונת ימי החנוכה אור גדול שבהם גם כן יש הארה גדולה וסגולה להתעלות, והנה אחרי חנוכה אדם חושב שהפסיד את התחנה האחרונה מגיעים ימי השובבי"ם שבהם אדם שוב יכול לשוב ביתר שאת, ואז מגיע פורים ש"הדר קיבלוה" מתוך שמחה כיפורים כ-פורים וכו', **המפתח לתועלת של כל הזמנים הנוספים הוא שהם מועילים למי שתמיד נמצא בחשבון עם בוראו ורק שיש לו נפילות ולזה מועילים כל הזמנים האלה כי הקב"ה רחום וחנון למי שנמצא במצב של חשבון ועבודה כל ימיו**, ותוספת ביאור מעט אוסיף, ההבדל שבין יום הכיפורים עד הושענא רבה - לשאר הזמנים, הוא שיום הכיפורים כבר מראש יודעים שיש יום מסוגל שמגיע, אך בשאר הזמנים הם נהפכים לזמן מועיל רק כשכבר הגיעו, שיום הכיפורים הוא בבחינת "בעתה", ושאר הימים הם בבחינה של "בעתה אחישנה", דהיינו לא שיש עת, ויש אחישנה, אלא יש בחינה של שניהם "בעתה אחישנה", שכשמגיע הזמן הקב"ה מחיש לך באותו הזמן, ולא שמראש ידוע השפע.